

Watoto wa Ahadi

**"Nitarudi kwako wakati kama huu mwaka ujao,
na mke wako, Sara, atakuwa na mwana!"**

Mwanzo 18:10

Miaka mingi baada ya kuitwa na Mungu kutoka katika nchi ya Uru, Abrahamu aliamriwa kimungu kwenda na mwanawe Isaka hadi nchi ya Moria. Mungu akasema, Umchukue mwanaao, mwana wako wa pekee, naam, Isaka, umpendaye sana, ukaende hata nchi ya Moria, uende ukamtoe sadaka ya kuteketezwa juu ya mlima mmojawapo nitakaokuonyesha. Mwanzo 22:2

Baada ya kufika Moria, Abrahamu alijitayarisha kumtoa mwanawe mpendwa katika dhabihu kama ushuhuda wa upendo wake mkuu kwa Mungu. Hata hivyo, katika wakati huo muhimu, mkono wa Abrahamu ulizuiwa na malaika asimtoe dhabihu Isaka. (aya ya 11,12). Malaika akanena kwa niaba ya Mungu, akasema, Kwa sababu umenitii, wala hukunizulia mwanaao, mwanaao wa pekee, naapa kwa jina langu mwenyewe kwamba nitakubariki bila

hesabu, nami nitauzidisha uzao wako kama nyota za mbinguni, na mchanga wa pwani; uzao wako wataiteka miji ya adui zao; na kwa uzao wako watanitii; maana mataifa yote yatabarikiwa. mstari wa 16-18

Sio Kupitia Sheria

Baadaye, Waisraeli walikuja kuelewa hali yao ya kipekee ya kitaifa chini ya Agano la Sheria lililoanzishwa na Mungu kupitia Musa kwenye Mlima Sinai. Ilithibitishwa kwamba wao walikuwa uzao ulioahidiwa na, wakiwa wazao wa asili wa Abrahamu, walikuwa warithi pekee wa yote aliyoahidiwa na Mungu. (Kutoka 6:2-8). Hata hivyo, Mtume Paulo anaeleza, "Na ahadi ya kwamba atakuwa mrithi wa ulimwengu haikutolewa kwa Ibrahimu au kwa uzao wake kwa njia ya sheria, bali kwa njia ya haki ipatikanayo katika imani. mzao wote; si kwa wale walio wa sheria tu, bali kwa wale walio wa imani ya Ibrahimu, aliye baba yetu sote. Warumi 4:13-16

Uzao Uliaoahidiwa

Katika mistari iliyotangulia, Paulo aonyesha kwamba msingi wa ahadi za Mungu za uzao hautegemei Sheria ya Musa bali kwa imani ya Abrahamu. Mtume anaendelea kufundisha, Si kana kwamba neno la Mungu limeshindwa. Kwa maana si wote walio wa uzao wa Israeli ni Israeli. Wala kwa sababu wao ni wazao wake wote si watoto wa Abrahamu. Badala yake, ni kupitia Isaka kwamba uzao wako utahesabiwa. Kwa maneno mengine, si watoto wa asili ambao ni watoto wa Mungu, bali ni watoto wa ahadi ambao wanahesabiwa kuwa wazao wa Abrahamu. Kwa maana hivi ndivyo ahadi ilivyosemwa: Kwa wakati uliowekwa nitarudi, na Sara atapata mwana. Si hayo tu, bali pia watoto wa Rebeka walichukua mimba kwa Isaka baba yetu.” Warumi 9:6-10

Uzao ulioahidiwa ambao utabariki familia zote za dunia si Isaka wa asili, kwa kuwa anatumika tu kuwa mfano wa Isaka wa kiroho aliye mkuu zaidi. Uzao wa kweli—Isaka wa kiroho—utajumuisha Wayahudi na Wasio Wayahudi pia. Katika Enzi hii ya sasa ya Injili, uzao huu wa kiroho unazaliwa kwa namna mpya na ya pekee, kama ile ambayo kwayo Isaka wa asili alizaliwa kupitia ahadi maalum ya Mungu.

Ahadi Katika Mamre

Ahadi kwa Abrahamu ilitolewa huko Mamre na imeandikwa kwa ajili yetu: "BWANA akamtokea Ibrahimu karibu na miti mikubwa ya Mamre, alipokuwa ameketi mlangoni pa hema yake wakati wa hari ya mchana, Ibrahimu akainua macho, akaona watu watatu wamesimama karibu; Akiendelea, mmoja wa watu hao akasema, "Yuko wapi Sara mkeo?" Akasema, Huko hemani. Akasema, Hakika nitakurudia wakati kama huu mwaka ujao, na Sara mkeo atakuwa na mwana. Basi Sara alikuwa akisikiliza mlangoni pa hema iliyokuwa nyuma yake. Ibrahimu na Sara walikuwa wazee sana, na Sara alikuwa amepita umri wa kuzaa. nawe utamwita jina lake Isaka." Mwanzo 18:1,2,9-11;

Paulo anatangaza kwamba muujiza na ahadi iliyohusiana na kuzaliwa kwa Isaka inabatilisha dai la Waisraeli la kuwa na haki ya pekee kwa uzao ulioahidiwa wa Abrahamu. Ahadi kwa Abrahamu na Sara, wala mtoto ambaye baadaye alimzaa, haikutokana na Sheria, bali haikutokana na imani yao katika uwezo wa Mungu. Katika waraka wake kwa ndugu Waembrania, mtume huyo anakazia kwamba Abrahamu, Sara, na Isaka walionyesha

kwamba wokovu wa wanadamu wote utatimizwa kupidia kipengele muhimu cha imani pekee. Akasema, Kwa imani Ibrahimu alitii Mungu alipomwita aondoke nyumbani kwake, aende nchi nyingine, ambayo Mungu angempa iwe urithi wake; akaenda bila kujua aendako; hata alipofika nchi aliyoahidiwa, alikaa huko kwa imani, kwa maana alikuwa kama mgeni, akiishi katika hema. Sara aliweza kupata mtoto, ingawa alikuwa tasa na alikuwa mzee sana aliamini kwamba Mungu angetimiza ahadi yake". Waebrania 11:8-11

Zingatia Ahadi

Alipokuwa akihubiri ujumbe safi wa imani, Paulo alipingwa vikali na waongofu Wakristo kutoka Dini ya Kiyahudi waliofundisha utii kwa Kristo na Sheria ya Musa pia. Kupinga hili, mtume anarejelea ahadi na muujiza unaohusu Sara na kuzaliwa kwa Isaka, na kuuliza, "Niambieni, ninyi mtakao kuwa chini ya sheria, hamjui inenayo torati, kwa maana imeandikwa ya kwamba Ibrahimu alikuwa na wana wawili, mmoja kwa mtumwa, na wa pili kwa mwanamke huru. 4:21-23

Kisha Paulo anafunua umuhimu wa mfano wa wake za Abrahamu. Maana yake ni mafumbo,

maana wanawake hawa ni maagano mawili; moja litokalo mlima wa Sinai, likizaa watoto watumwa, ndiye Hajiri. Hajiri huyu ni mlima Sinai ulioko Arabuni, walingana na Yerusalem ya sasa; yu katika utumwa pamoja na watoto wake; lakini Yerusalem wa juu ni mtu huru, ndiye mama yetu. Kwa maana imeandikwa, Furahi, wewe uliye tasa, usiyezaa zaidi; ni watoto wa aliyeachwa kuliko wa yule aliye na mume.” mstari wa 24-27

Maagano Mbili

Kwa kutaja Hagari, mjakazi, na kurejelea Sara, mwanamke huru, Paulo anarejelea wake wawili wa Abrahamu. Hizi ni mifano, au ishara, za maagano mawili. Agano moja ni utumwa kuitia mwili na linajulikana na Yerusalem halisi. Agano lingine huweka huru kuitia roho na linajulikana na Yerusalem ya kiroho. Paulo anasema Hajiri anawakilisha Agano la Sheria ambalo linawafunga wale walio chini yake kwa kanuni ambazo hawawezi kuzishika. Sara, kwa upande mwengine, anawakilisha agano la ukombozi ambapo wote walio chini yake wako huru kutokana na matakwa ya maagizo hayo. Mtume huyo anaepuka kimakusudi kutajwa kwa Ketura, mke wa tatu wa

Abrahamu. (Mwanzo 25:1,2). Ingawa agano la tatu linaweza kudokezwa na Katura, lingepanua mwelekeo wa somo la Paulo zaidi ya mambo mawili anayosema. Kwanza, Agano la Sheria linawakilisha utumwa wa Israeli kwa kiwango ambacho kiliwafanya wale walio chini yake kulaumiwa daima. Pili, kuna agano jingine ambalo, wakati wa Enzi ya Injili ya sasa, linawakilisha matarajio ya uhuru kuititia Kristo kutokana na hukumu zote.

Agano la Sarah

Paulo alitangaza kwamba agano lililofananishwa na Sara mwaminifu “ndiye mama yetu.” Kwa hiyo, agano ambalo kutoka kwake uzao ulioahidiwa utaletwa linaweza kutajwa ipasavyo Agano la Sara, au kama inavyosemwa nyakati fulani, kipengele cha Sara cha Agano la Ibrahimu. Tangu Pentekoste, washiriki watarajiwa wa tabaka la mbegu ilioahidiwa wanazaliwa kwa uwezo wa Roho Mtakatifu. Paulo atambulisha jamii hii ya Isaka wa kiroho, mbegu ya ahadi, kuwa inafanyizwa na Kristo na wale wote “walio wake” wakati wa enzi hii. “Ahadi zilinenwa kwa Ibrahimu na kwa mzao wake; hasemi, Na kwa wazao, kana kwamba ni wengi, bali ni mmoja, na mzao wako, ndiye Kristo. ... Kwa maana ninyi nyote mliobatizwa katika Kristo mmemvaa Kristo; kwa maana ninyi nyote

mmekuwa wamoja katika Kristo Yesu. Na ikiwa ninyi ni wa Kristo, mmekuwa wazao wa Ibrahimu, warithi sawasawa na ahadi." Wagalatia 3:16,27-29

Wale wafuasi wa Kristo wanaobaki waaminifu, pamoja naye, watafanyiza uzao wa kweli ulioahidiwa—Isaka aliye mkuu zaidi—ambaye atabariki "kabila zote za dunia." (Matendo 3:25). Waaminifu hawa ni watakatifu wa Mungu. Wanazaliwa, wanalelewa, na kukamilishwa ndani ya tumbo la uzazi la mfano la Agano la Sara, ambalo pia linaelezewa kama agano la dhabihu. "Nikusanyieni watakatifu wangu, wale waliofanya agano nami kwa dhabihu." Zaburi 50:5

Mtume huyo aliwakumbusha wafuasi wa Kiyahudi kwamba Agano la Sara la dhabihu lilikuwa limetabiriwa kwa njia ya picha karne nyingi zilizopita, na ingawa lilikuwa tasa kwa muda mrefu, baadaye lingezaa matunda makubwa kuliko Agano la Sheria ambalo Wayahudi walijitoa kwa bidii na kimakosa. Akihutubia wale waliozaliwa na Roho Mtakatifu wa Mungu, mtume huyo ataja moja kwa moja wazo lake, akisema, "Basi sisi, ndugu, kama Isaka, tu watoto wa ahadi." (Wagalatia 4:28). Hivyo, Paulo harejelei ahadi iliyotolewa katika nchi ya Moria – Mwanzo 22 –

inayomhusu Ibrahimu, bali ile ahadi iliyotolewa katika nchi ya Mamre – Mwanzo 18 – inayohusu Sara kumzaa Isaka, mtoto wa ahadi.

Bondwoman Cast Out

Katika waraka wake kwa Wagalatia, Paulo anaendelea kупinga mafundisho ya Wayahudi. Anazungumza juu ya historia ya mzozo ndani ya nyumba yenyewe ya Abrahamu ambapo mtoto wa kimwili, Ishmaeli, alimtesa mtoto mdogo, Isaka, ambaye alikuwa amezaliwa kwa uwezo wa Mungu. Hilo lilitokeza kutupwa nje kwa mtoto wa kimwili na mama yake Hagari. Mtume anasema, “Kama vile wakati ule yule aliyezaliwa kwa jinsi ya mwili alimdhulumu yule aliyezaliwa kwa Roho, vivyo hivyo na sasa. Lakini, Maandiko Matakatifu yasemaje? Wagalatia 4:29-31; Mwanzo 21:9,10

Uumbaji Maalum

Isaka alizaliwa na kuzaliwa chini ya hali isiyo ya kawaida. Alikuwa kiumbe maalum wa nguvu za Mungu juu ya tumbo la uzazi la Sara. Paulo anaweka wazi kwamba inapaswa kuwa vivyo hivyo na Isaka wa kiroho. Tabaka hili la kiroho la Wayahudi na Wamataifa, na Kristo Yesu akiwa kichwa chake,

limezaliwa kwa uwezo wa Mungu. (Wagalatia 3:28). “Kiumbe kipyä” cha dhahiri kinalelewa na kukuzwa ndani ya tumbo la uzazi la ulinzi la Agano la Sara. (2 Wakorintho 5:17). Inayoletwa katika ufufuo wa kwanza, kwanza kichwa Bwana wetu Yesu, na kisha washiriki wake waaminifu wa “mwili,” mbegu ya kiroho iliyokamilishwa itabariki wanadamu wote wakati wa utawala wa ufalme wa Kimasihi wa Kristo. (1 Wakorintho 12:12,27; Wakolosai 1:18; Ufunuo 20:6). Paulo aeleza jambo hilo, kwamba Mungu “amevitia vitu vyote chini ya miguu yake [Yesu], akamweka awe kichwa juu ya vitu vyote kwa ajili ya kanisa, ambalo ndilo mwili wake, ukamilifu wake anayekamilika kwa vyote katika vyote.” Waefeso 1:22,23

Kristo

Jamii kubwa zaidi ya Isaka inapaswa kuwa mkusanyiko, uzao wa kiroho unaoundwa si Wayahudi tu bali wale kutoka mataifa yote walio na imani ya Abrahamu. Hawa ndugu waliozaliwa kwa roho katika Kristo ni tunda lililoahidiwa la tumbo la uzazi la mfano—Sarah Agano la uhuru. Itakuwa ndani ya tumbo hili la uzazi la mfano kwamba Kristo, kichwa na mwili, ataletwa ili kubariki familia zote za dunia kwa “Agano Jipya.” (Yeremia 31:31-34).

Huenda hilo likawakilishwa vyema na mke wa tatu wa Abrahamu Katura, akielekeza kwenye agano litakalopatanisha wanadamu wote wakati wa miaka elfu ya ufalme wa Kimasihi. Waebrania 12:24

“Mwavuli” Agano la Ibrahimu linashikilia ahadi ya kubariki mataifa yote ya dunia kwa uzao huo wa kiroho mara tu itakapoletwa kutoka kwa kipengele cha Agano la Sara. Kila kitu kilichomhusu Isaka kama mtoto wa ahadi kilitegemea imani ya Sara kwamba inawezekana kwa Mungu kufanya kile alichoahidi. Vivyo hivyo, Isaka mkuu zaidi—kichwa na mwili wa Kristo—aliyezaliwa na kutungwa mimba katika enzi ya sasa ya Kikristo, atakombolewa kupitia imani kwa manufaa ya milele ya wote. Waefeso 2:6-9; 1 Yohana 5:4

“Heri na watakatifu ni wale wanaoshiriki ufufuo wa kwanza. mauti ya pili haina nguvu juu yao, bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo, nao watatawala pamoja naye miaka elfu moja. (Ufunuo 20:6). “Hili ndilo agano nitakaloagana na nyumba ya Israeli baada ya siku zile, asema Bwana; nitatia sheria zangu katika nia zao, na katika miyo yao nitaziandika; nami nitakuwa Mungu kwao, nao watakuwa watu wangu; wala hawatamfundisha kila mtu jirani yake, na kila mtu ndugu yake, wakisema,

Mjue Bwana; kwa maana wote watanijua, tangu
mdogo hata aliye mkubwa zaidi Waibrania 8:10,11